

PLAN DE VALORIFICARE A MONUMENTULUI ISTORIC RESTAURAT

NOTĂ 80% din capacitatea infrastructurii restaurate, în termeni de timp sau de spațiu, trebuie utilizată în scop cultural!

1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

1.1. Descrierea succintă a situației existente în zona de incidență (local/regional) a proiectului din punct de vedere

- *Demografic*

Populația după domiciliu, în municipiul Câmpulung, a înregistrat o tendință de reducere de la 35.081 locuitori, din care 16.641 bărbați și 18.440 femei în anul 2020, la 34.479 locuitori, din care 16.304 bărbați și 18.175 femei în anul 2021 și 33.804 locuitori, din care 15.967 bărbați și 17.837 femei în anul 2022. Scăderea este de aproximativ 4%.

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, disponibile on-line la următoarea adresă <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

- *Economic*

În conformitate cu informațiile Registrului Comerțului din România, în municipiul Câmpulung sunt 1.730 firme din Câmpulung, active și în funcțiune, conform bazei de date actualizate în anul 2021.

- *Social*

În municipiul Câmpulung, numărul mediu al salariaților era de 9.317 în anul 2020, de 9.584 în anul 2021 și de 8.968 în anul 2022. Reducerea înregistrată este de aproximativ 4%. Șomerii înregistrați sunt de 353 de persoane în anul 2020, din care 157 de bărbați și 196 de femei și 253 de persoane în anul 2021, din care 111 de bărbați și 142 de femei. Se remarcă, așadar, o reducere a numărului de șomeri înregistrați de aproximativ 28%.

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, disponibile on-line la următoarea adresă <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Obiectivele culturale ale municipiului Câmpulung

Câmpulung este unul dintre cele mai bine conservate orașe istorice din Țara Românească. Acesta este motivul pentru care patrimoniul construit al orașului este reprezentat în Lista Monumentelor Istorice prin 151 de poziții, reprezentând monumente de arheologie, arhitectură, for public și memoriale, între care o vastă zonă istorică protejată – situl urban. Efectele sistematizărilor din perioada comunistă, blocurile din piață, casa de cultură și blocurile de lângă palatul fostei Prefecturi de Muscel (actuala Primărie), ca și blocurile din dealul Gruului, sunt mai puțin denaturante decât în celelalte vechi orașe de la sud de Carpați, fiind estompate de bogăția moștenirii arhitecturale istorice. Fondat de coloniști sași, Câmpulungul a fost cuprins între hotarele Țării Românești în timpul lui Basarab I, cel care avea să-și afirme autoritatea tocmai prin ridicarea aici a măreței sale Curți Domnești, ceea ce a declanșat accentuarea trăsăturilor urbane ale așezării medievale. Acum, obștea sătească se transformă în obște a moșnenilor orășeni. Repere în această evoluție sunt bisericile de zid, centre ale viitoarelor cartiere. Dacă aspectele urbanistice legate de etapele inițiale ale evoluției orașului sunt încă insuficient cunoscute, harta militară austriacă din 1787–1790 este mărturia conform căreia așezarea de azi nu a renunțat la niciuna din zonele orașului medieval de la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Câmpulung apare delimitat la sud de râpa perpendiculară pe râul Târgului, care trece pe sub bisericile Olari și Fundeni, la vest de poalele platoului Grui, la est de râul Târgului, iar la nord de drumul spre Bughea. Această schemă stradală, adaptată fâșiei înguste de teren, cuprinsă între poalele Gruului și râu, se compune din două străzi longitudinale traversate de numeroase ulicioare, prelungite cu fundături. Racordarea schemei stradale la rețeaua marilor drumuri de comerț medievale, care uneau Brașovul cu principalele orașe ale Țării Românești, demonstrează rolul orașului ca centru comercial însemnat între Transilvania și Dunăre. Din același plan al orașului se pot trage concluzii privitoare la tipul de locuință și felul parcelei de locuit. Casele apar, în general izolate, însă totdeauna amplasate către stradă, fie paralel, fie perpendicular pe axul străzii, iar partea din spate a parcelelor, liberă de clădiri, era folosită probabil ca grădină sau livadă. Moștenire din această epocă, orașul are și azi aproximativ 980 parcele, neluând în seamă zonele modernizate, în care textura parcelară s-a șters. După cum se poate încă vedea, Câmpulungul avea mai multe cartiere de meseriași grupate în jurul bisericilor de breaslă. Alături de mănăstirea Negru Vodă și de ansamblul Bărăției, sunt marcate pe hartă biserica Sf. Gheorghe – Fundeni, biserica Sf. Nicolae – Popa Savu, biserica Șubești, biserica Domnească, modificată în secolul al XIX-lea, biserica Sf. Troiță – azi dispărută, biserica Sf. Ilie, iar la capătul de nord al orașului, bisericile Sf. Mc. Marina, Sf. Nicolae Nicuț, Schei și Valea – azi dispărută. Rezultă că, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, Câmpulung era un conglomerat de cartiere de meseriași și agricultori, organizate fiecare în jurul nucleului său (biserica) și dispuse de-a lungul importantelor artere de tranzit european. Începutul secolului al XIX-lea este marcat de campanii de refacere după distrugerile suferite în timpul războiului ruso-austro-turc. De asemenea, marele cutremur de la 11 octombrie 1802 a făcut să se prăbușească numeroase locuințe și a avariat biserica mănăstirii Negru Vodă, ridicată de domnitorul Matei Basarab din piatră, pe locul vechii Curți Domnești a lui Basarab I. Dacă în prima catagrafie de după anul 1800 sunt consemnați 2500 locuitori și 169 de case, de-a lungul secolului al XIX-lea, populația a crescut la 13439. Șantierul de reconstrucție a bisericii mari a Mănăstirii Negru Vodă (1827-1831), inițiat de către domnitorul Grigore Ghica a avut, probabil, o mare înrăurire asupra ritmului de construcție și asupra aspectului clădirilor contemporane. Arhitectura de influență occidentală a clădirilor oficiale nu a înlocuit însă arhitectura tradițională, chiar în cazul unor clădiri mai ample.

Noi campanii de reconstrucții au avut loc după cutremurele din 1833 și 1838. Din această perioadă ne parvin o serie de clădiri în care elemente neoclasiche se îmbină cu preluarea motivelor populare din arhitectura tradițională cum ar fi cornișe evazate peste intrări sau foișor, baluștri strunjiți din lemn, pridvor (sală) cu geamlâc spre curte. În timpul domnitorului Gh. Bibescu, urcat pe tronul Țării Românești în 1842, Câmpulung începe să aibă o crescândă faimă turistică. Între 1844 și 1846, au loc importante măsuri urbanistice. Piața se mută pe amplasamentul actual, iar în locul ei se amenajează Grădina publică, prima de acest fel din principat și se realizează promenada centrală. Arhitectura construcțiilor din Câmpulung dobândește o tentă romantică prin apariția ornamentelor neogotice din ipsos pe fațade și din lemn traforat pe partea de sus a geamlâcurilor. Pentru o imagine privind dezvoltarea orașului la această dată, este util de amintit că aici funcționau, în 1855, 19 mori, 8 fabrici de piei, 5 poverni, 8 pive, 7 dârste. O anchetă socială organizată în 1856, recenzează în oraș 182 de clădiri cu etaj, un procent important pentru numărul total de 2597. Spre sfârșitul secolului al XIX-lea un recensământ consemnează 3512 clădiri dintre care 342 erau din zid, 3120 din lemn și 50 din pământ. Această statistică este un indicator important pentru urmărirea și selecționarea valorilor arhitecturale ale orașului deoarece reflectă o situație conservată într-o proporție importantă, până astăzi. Se păstrează din această perioadă imaginea bulevardului Negru Vodă – promenada orașului – fotografiată înainte de incendiul din 1885. Din acești ani datează câteva construcții care demonstrează reorientarea gustului publicului pentru ornamentul neogotic. În această categorie se înscrie biserica Domnească, reconstruită în 1889. Imaginea centrului orașului, cu turnul Bărăției, surprinsă în această epocă în picturi ale lui Theodor Aman, Carol Popp de Szathmary și Nicolae Grigorescu este conservată până astăzi. În 26 octombrie 1885, un puternic incendiu a devastat casele din centrul orașului, între Bărăție și biserica Sf. Nicolae – Popa Savu. În locul clădirilor arse sau avariate sunt ridicate actualele clădiri centrale ale Câmpulungului. Stilul arhitectural al acestora este același cu cel al clădirilor care se construiesc în toate orașele țării. Ornamentul, mai simplu la început, devine din ce în ce mai bogat, mai imaginativ și mai integrat funcțiunii fațadei. Datorită faptului că se inspiră din arhitectura mai multor epoci, acest stil a fost numit eclectic. La aceste construcții, respectul pentru tradiție se remarcă la curțile interioare în care nimic nu contrazice arhitectura tradițională (geamlâcul, chioșcurile). La 1 iulie 1887, se pune în circulație trenul pe calea ferată Câmpulung – Golești. Construcția gării și a căii ferate antrenează modificarea intrării în oraș dinspre sud, prin modernizarea unui drum paralel cu calea ferată. Noul local al spitalului este dat în folosință în 1890. Grădina publică existentă, adiacentă promenadei centrale, este reamenajată după gustul epocii în același an. Șantierul de construcție al Școlii Normale, 1892-1897, desfășurat după proiectul arhitectului Ion Socolescu, discipol al lui Ion Mincu, a influențat puternic arhitectura locală, prin infuzarea stilului Neoromânesc. Se răspândește gustul pentru fațade compuse din panouri de cărămidă și bosaje de colț, lucru vizibil la numeroase construcții de locuințe edificate în aceeași vreme. În același timp, se impun și attribute ornamentale ale arhitecturii vechi românești, cum ar fi cărămida și bumbii smălțuiți, arcul în acoladă, pictura decorativă etc. Stilul se recunoaște la clădiri ca Primăria, construită între anii 1904–1907, la casele Drăghiceanu, Stătescu, Goleșcu, Apostol Mirea, Rosetti etc. Bustul lui Radu Negru, prima operă de artă plastică cu destinație publică a orașului, este dezvelit la 1898 în parcul din fața vechii Primării. După anul 1900 urmează o mare campanie de construcții importante. Bilanțul efortului constructiv al secolului se face la Câmpulung în ajunul primului război mondial, când orașul își definește în mare parte aspectul său de azi. Arhitectura marilor edificii publice, Tribunalul, construit pe la 1900, hotelul „Regal“, hotelul „Florian Nicolescu“ se încadrează net în stilul eclectic.

Influențe ale eclecticismului și alte influențe occidentale se contopesc, în arhitectura vernaculară urbană, cu tradiția locală dând naștere unor compoziții exuberante, de o mare varietate de forme. Acestea înglobează elemente ale casei tradiționale cum ar fi foișorul, sala (pridvorul), parterul înălțat, jocul de lemnărie traforată și marile suprafețe văruiți. Exemple de clădiri construite în acest stil sunt casa Iorgulescu și casa Manolescu. Foișorul marcat prin acoperișul independent, supraînălțat, devine o marcă a arhitecturii epocii. Numeroase edificii de cult sunt modificate în ultimii ani ai secolului al XIX-lea fără ca transformările să le schimbe volumetria. Însă elanului înnoirilor îi cad victime clădiri valoroase. Între acestea, multe case în stil tradițional și bisericile Sf. Troiță, Bradu, Sf. Vineri, Valea. Pentru perioada dintre cele două războaie mondiale, marca arhitecturii orașului Câmpulung devine opera arhitectului Dumitru Ionescu Berechet. Clădirea Prefecturii, cea a Școlii de fete, Cinematograful, numeroase vile, aduc în oraș un nou și fastuos val al stilului Neoromânesc. Calitatea mediului natural, urban și cultural al Câmpulungului acestei perioade se reflectă în statutul de Stațiune climaterică, obținut prin Decret regal, în 1925. În 1958, în peisajul tradițional al orașului apar primele blocuri de locuințe, cel de pe strada Constantin Brâncoveanu, cel din zona Prefecturii și cel de lângă Vila Paul, urmate, în 1964 de blocurile cu magazine la parter de pe strada Republicii și de cele din anii 1980, deja amintite. După 1990, în cadrul reformării politicilor de protecție a patrimoniului construit, este definită zona istorică a orașului, pentru a fi protejată în reglementările urbanistice ulterioare.

Câmpulungul cultural

Bogat din punct de vedere artistic și cultural, Câmpulungul oferă locuitorilor săi și vizitatorilor o paletă largă de festivaluri, evenimente și manifestări culturale, spectacole, concursuri, expoziții, dezbateri etc. În general acestea sunt organizate în cadrul Muzeului Municipal Câmpulung Muscel, Bibliotecii Municipale sau a Casei de Cultură Tudor Mușatescu.

Sursa datelor: Strategia de Dezvoltare Locală a Municipiului Câmpulung 2017-2022

- Turistic

Patrimoniul construit al oraşului este reprezentat în Lista Monumentelor Istorice prin 151 de poziții, reprezentând monumente de arheologie, arhitectură, for public și memoriale, între care o vastă zonă istorică protejată - situl urban. În Câmpulung există monumente de cult atestate încă din sec. al XIII-lea: 14 biserici, 2 ctitorii domnești, 2 locașuri catolice și 6 schituri în imediata apropiere a oraşului. Grație varietății ofertei turistice, a amplasării geografice și a bogățiilor naturale, a multitudinii de obiective culturale, istorice sau religioase, în această zonă se pot practica mai multe tipuri de turism, după cum urmează: ♣ Turismul cultural – istoric este favorizat de existența următoarelor obiective în municipiul Câmpulung: Castrul Jidava (sau Jidova) unul dintre cele 13 castre cunoscute ale liniei de fortificații Limes Transalutanus care apără granița provinciei romane Dacia, este situat în sudul oraşului, în cartierul Pescăreasa, fiind singurul construit în piatră și cărămidă și, în același timp, cel mai mare, Muzeul Municipal de Istorie Câmpulung, crucile votive dintre care cea mai importantă este „Crucea Jurământului” (1674), monument unic în istoria românilor construită pentru a comemora în piața publică alegerea județului oraşului, Grădina Publică „Merci” cu Aleea personalităților ce cuprinde busturile unor mari personalități culturale, Muzeul de etnografie și artă populară, Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului Câmpulung, Muzeul „George Topârceanu”, Complexul de la Mateiaș.

♣ Turismul cultural – religios – reprezentat în principal de Ansamblul bisericii catolice Sf. Iacob „Baratia”, Biserica Domnească, Curtea Domnească și Ansamblul Mănăstirii „Negru Vodă”, Biserica Marina, cea mai veche biserică din Câmpulung, Biserica Sfântul Gheorghe (Olari), Biserica Adormirea Maicii Domnului, Biserica Sfântul Ilie, Biserica Schei, Biserica Subești, Biserica Domnească Sfântul Nicolae, Biserica Sfântul Nicolae (Nicut), Mănăstirea Cetățuia, Mănăstirea Nămiești.

♣ Turismul de tranzit – turiștii tranzitează oraşul într-un număr foarte mare către obiectivele din regiunea istorică Transilvania, prin culoarul Rucar - Bran;

♣ Turismul de week-end – datorită peisajelor și resurselor naturale și antropice bogate din zonă;

♣ Turismul sportiv și de agrement – se pretează zonei datorită varietății tipurilor de sport care pot fi practicate. Municipiul Câmpulung și zona Muscel în ansamblul său, dispun de o infrastructură sportivă destul de dezvoltată, favorizată de existența masivelor muntoase Piatra Craiului, Iezer Păpușa, Leaota și Făgăraș, rezervațiile naturale Mihăești, Albești, Iezer, Piatra Craiului, stațiunea balneoclimaterică Bughea de Sus, stațiunea balneoclimaterică din Câmpulung Muscel.

Sursa datelor: Strategia de Dezvoltare Locală a Municipiului Câmpulung 2017-2022

În conformitate cu indicatorul - Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică , în municipiul Câmpulung s-au înregistrat 14.697 turiști în anul 2019, 6.865 turiști și 9.370 turiști.

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, disponibile on-line la următoarea adresă

<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

1.2. Descrierea spațiilor disponibile vizate de activitatea de valorificare

Descrieți pe scurt spațiile avute în vedere pentru desfășurarea activităților de valorificare a monumentului restaurat, oferind inclusiv detalii despre infrastructura de acces, utilitățile și facilitățile aferente.

Situl de la Câmpulung – „Jidova”, cu suprafață totală de 19740 mp, este cuprins în Lista monumentelor istorice din județul Argeș, actualizată prin Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, astfel:

La nr. curent 8, cu codul AG-I-m-A-13357.01 figurează „Castrul de pământ”, fortificație cu val de pământ situată la circa 300 m sud față de cea de piatră, identificată de Grigore Tocilescu și Pamfil Polonic, cercetată parțial în anii 1987-1989, cu dimensiuni: 65 × 60 m; valul realizat din gllii cu iarbă (cespites); înconjurat de un mic șanț în formă de V, larg de 2,20-2,30 m și adânc de 0,70-0,80 m; datând din epoca războiului dacic al lui Traian.

- La nr. curent 9, cu codul AG-I-m-A-13357.02 figurează „Castrul de piatră” datat la sfârșitul secolului II și începutul secolului III d. Hr.

- La nr. curent 7, cu codul AG-I-s-A-13357 figurează "Limes Transalutanus", municipiul CÂMPULUNG, cartier „Pescăreasa”, de-a lungul DN7, Sectorul nordic al Limesului Transalutanus. Spațiile disponibile vizate de activitatea de valorificare vizează lucrările de restaurare, consolidare și punere în valoare a porții principale de acces în castru – porta praetoria; punerea în valoare și includerea în circuitul de vizitare a „clădirii ofițerilor” și a apartamentului centurionului din baraca aflată în raentura dextra; intervențiile de reconsolidare a zonelor restaurate în anii 70 și 80, păstrând cota de nivel până la care au fost ridicate zidurile construcțiilor antice la momentul respectiv, refacerea expoziție permanente a sitului, utilizând instalații de tip VR și alte tehnici multimedia și organizarea unui centru științific de studiere a limes-ului transalutan.

1.3. Descrierea facilităților din proximitatea monumentului

Precizați dacă în proximitatea monumentului există unități de cazare, comerțanți, spații de recreere, etc.

În conformitate cu indicatorul - Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică pe tipuri de structuri, în municipiul Câmpulung s-au înregistrat 17 unități în anul 2019, 16 unități în anul 2020 și 15 în anul 2021.

Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, disponibile on-line la următoarea adresă <http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

1.4. Descrierea gradului de accesibilitate la obiectivul de patrimoniu

Descrieți pe scurt metodele de acces la monumentul restaurat, pe cale rutieră, feroviară, aeriană, fluvială, dacă este cazul.

Castrul Jidova este situat în Regiunea Sud Muntenia, Județul Argeș, la aproximativ 5 Km după limita de sud a orașului Câmpulung Muscel, pe drumul european E 574, pe direcția Pitești – Câmpulung Muscel – Rucăr – Bran – Brașov.

Se poate ajunge de asemenea și din alte direcții: de la Curtea de Argeș spre Câmpulung pe drumul județean 73C (44 km); de la Târgoviște spre Câmpulung pe drumul județean 72A (62 km) până la intersecția cu drumul județean 73, apoi stânga spre Valea Mare Pravăț și Câmpulung – castru (12 km); de la Brașov spre Pitești, pe drumul european E 574 (92 km Brașov – Câmpulung – Castru).

1.5. Descrierea procesului de consultare a factorilor interesați (stakeholders)

Pentru transmiterea documentelor în conformitate cu Metodologia de evaluare a obiectivelor în vederea includerii în cele 12 rute turistice/culturale și în vederea promovării / restaurării acestora – relansare, a fost organizată ședință de consiliu județean, respectându-se regulile consultative stipulate prin OUG 57/2019 privind Codul Administrativ.

Descrieți modalitatea prin care au fost consultați factorii interesați (stakeholders), în special comunitatea locală, cu privire la implementarea proiectului (de ex. consultare publică, focus-grupuri, sondaje de opinie, etc.). Se vor anexa documente suport, dacă este cazul.

2. STRATEGIA DE VALORIFICARE

2.1. Destinația și funcțiunile monumentului după restaurare

Castrul de piatră de la Jidova măsoară 132,35 × 98,65 m; cota maximă păstrată a zidului este de 1,90 m (relativ bine conservat); colțurile sunt rotunjite. Cele patru porți (praetoria, decumana, principalis dextra și principalis sinistra) sunt flancate de turnuri; alte zece turnuri s-au identificat pe curtină, în porțiunile dintre cele patru porți și colțuri. La exterior, castrul este protejat de două șanțuri în formă de V, primul fiind larg de 6 m și adânc de 2,10 m, celălalt larg de 3 m și adânc de 1 m. Accesul în castru se făcea prin patru porți, respectiv:

- Porta Praetoria (poarta principală de intrare), orientată spre sud;
- Porta Decumana (poarta de ieșire), spre nord;
- Porta Dextra (poarta laterală dreapta), spre vest;
- Porta Sinistra (poarta laterală stânga), spre est.

Zona centrală a castrului era ocupată de clădirea comandamentului (principia) și hambarul de cereale (horreum); între acestea două, o construcție mai mică, prevăzută cu hypocaustum („clădirea ofițerilor”); între principia și latura de est, s-a identificat o altă construcție, având în partea de nord cinci camere prevăzute cu instalație de hypocaustum (praetorium). Din 1991 s-au început săpăturile în retentura dextra, unde au fost identificate două barăci militare. În capătul de vest al uneia dintre ele, s-a conservat pavajul de cărămidă și alte structuri care descriau planul apartamentului unui centurion. Tot în această încăpere, în pavajul, s-a aflat o cărămidă cu însemnarea unui militar din cohors I Flavia Commagenorum; este prima dată când se cunoaște numele trupei dintr-un castru de pe limes transalutanus. Castrul a fost construit pe timpul dinastiei Severilor, posibil, chiar în timpul împăratului Caracalla (214/215 p.Chr.); a fost distrus de carpi pe timpul domniei lui Filip Arabul (245-247 p.Chr.) și refăcut tot în timpul aceluiași împărat, fiind definitiv abandonat în al treilea sfert al secolului al III-lea d. Hr. (250-275 d. Hr.)

Castrul cu zid de piatră de la Jidova este cunoscut încă de la sfârșitul secolului al XVII-lea, după ce Luigi Ferdinand de Marsigli, ofițer de geniu în armata austriacă, vizitează mai multe situri romane din Oltenia și ajunge și la Cîmpulung-Muscel. Aici, consemnează o fortificație sub numele de „Sidova”, desigur o formă coruptă de la „Jidova”, denumirea pe care o dădeau localnicii zonei cu ruine. La mijlocul secolului al XIX-lea, castrul avea să fie răscolit de C. D. Aricescu, așa cum aflăm din lucrarea sa Istoria Cîmpulungului, prima reședință a României. Același autor, dorind să acrediteze ideea existenței unei așezări dacice anterioare castrului, a transformat denumirea din „Jidova” în „Jidava” (davă = așezare dacică, cetate), aceasta din urmă răspândindu-se mai ales în mediul cult. Castrul roman de la Jidova face parte din linia de fortificații din vestul Munteniei, cunoscută în publicațiile de specialitate sub denumirea de Limes Transalutanus; aceasta se întindea de la Dunăre până la popasul Rucăr-Bran, pe o lungime de 235 km, fiind compusă dintr-un șir de castre, legate printr-un drum și protejate dinspre răsărit de un val de pământ, cunoscut popular cu denumirea de „Troian”. Dintre castrele aparținând acestei linii de fortificații, singurul de piatră este cel de la „Jidova”.

Primele săpături arheologice au fost efectuate în anul 1876 de către Dimitrie Butculescu. Săpături mai ample a făcut în 1901 Pamfil Polonic, din dispoziția lui Gr. Tocilescu (directorul Muzeului Național de Antichități). Din notele manuscrite ale lui Polonic (păstrate la Biblioteca Academiei Române), se cunoaște un prim plan al castrului, pe care sunt figurate și două edificii din zona centrală: principia (clădirea comandamentului) și horreum (magazia de cereale).

Săpături sistematice aveau să înceapă abia în anul 1962, sub conducerea lui Emilian Popescu (Institutul de Arheologie din București) la început în colaborare cu Muzeul orașenesc Câmpulung, apoi, din 1964 până în prezent, în colaborare cu Muzeul județean Argeș. În urma acestei colaborări, s-au întreprins cercetări privind cunoașterea sistemului de fortificație (zid de incintă, agger, fossae, porta decumana, turnurile de incintă), dar și stratigrafia interioară. S-a identificat din nou și scos la lumină cele două edificii din zona centrală, menționate mai sus, la care s-au făcut lucrări de conservare.

De asemenea, în spațiul dintre horreum și principia, s-a identificat un edificiu mai mic având instalație de încălzire (hypocaust), numită provizoriu "clădirea ofițerilor". Totodată, între clădirea comandamentului principia și zid de incintă (latus principiorum sinistrum), s-au cercetat urmele altei construcții (comparabilă, ca dimensiuni, cu horreum și principia), având în partea de nord mai multe camere cu hypocaust, posibil casa comandantului (praetorium).

Recent, în anii 2010-2015, în spațiul dintre horreum și principia, au fost reluate cercetările arheologice. Acestea au adus date importante cu privire la cronologia castrului de piatră. Astfel, s-a observat că inițial spațiul dintre cele două edificii de piatră a fost ocupat de o construcție de lemn, distrusă în urma unui incendiu. Ulterior acestui eveniment, produs cel mai probabil în anii 245-247, dărâmăturile au fost evacuate, iar în jumătatea de nord a suprafeței a fost construită clădirea cu hipocaust, dublu absidată, așa numita „clădire a ofițerilor”. În momentul de față cercetările arheologice au ca obiect „casa comandantului” (pretorium). Și în acest caz, reluarea cercetărilor arheologice a arătat că în zona de nord și est, clădirea se extinde, iar din nevoia de spațiu sunt dezafectate structuri mai vechi. În aceste condiții, planul clădirii pretoriului apare mult mai amplu.

Cantitatea mare de material arheologic rezultată din săpăturile arheologice întreprinse în perioada 1964-1970, dar și faptul că în incinta castrului existau construcțiile care adăpostiseră sediul Întreprinderii Miniere, au făcut posibilă înființarea, în 1970, a unui muzeu de sit. De la început, el a fost gândit ca un muzeu al Limes-ului Transalutanus.

Pe lângă această inițiativă, începând din anul 1985 a fost demarat un proiect de restaurare și reabilitare a castrului. El a fost pus în operă doar parțial, respectiv, au fost dezvelite și consolidate poarta principală (porta praetoria), cele două portae principales, s-a degajat zidul de incintă de pe latura de sud și au fost făcute lucrările de reconstituire parțială a acestui zid (împreună cu un turn de curtină și a parterelor turnurilor porții principale – porta praetoria). Proiectul își propunea reconstituirea integrală a laturii sudice a castrului.

Descrieți pe scurt destinația și funcțiile monumentului prin corespondență cu documentația tehnică.

2.2. Obiectivul/ -ele specific/ -e ale procesului de valorificare

Preluați obiectivul/-ele specific/-e relevant/-e din cererea de finanțare.

Realizarea acestui proiect va contribui la:

- Dezvoltarea turismului cultural în context european, dezvoltarea durabilă
- Realizarea unor expoziții cu artefacte aparținând civilizației dacice;
- Creșterea interesului pentru cultura și civilizația antică;

2.3. Activități de valorificare

Inițiați, în corespondență cu informațiile incluse în cererea de finanțare, activitățile/sub-activitățile dedicate valorificării monumentului. Nu se vor include detalii suplimentare despre activitățile planificate în raport cu cele prezentate în cererea de finanțare

ATENȚIE, scenariul de valorificare trebuie să fie în perfectă corespondență cu măsurile de operare, exploatare și întreținere a investiției prezentate în documentația tehnică!

Realizarea unor activități de punere în valoare care vor consta în:

- digitalizarea Castrului roman;
- crearea unei aplicații dedicate vizitatorilor;
- marcarea și semnalizarea rutei.

Activități de valorificare:

Organizarea evenimentului "Transalutanus Fest": scopul proiectului istoric este unul educativ și urmărește trezirea interesului publicului și, în special, a generației tinere pentru trecutul zonal și conservarea patrimoniului cultural. Activitățile din cadrul proiectului se încadrează în sfera reconstituirii istorice, județul Argeș fiind unul dintre locurile încărcate de istorie, numeroase vestigii medievale și dacice regăsindu-se pe lângă Câmpulung – limesul transalutan (fortificație principală a frontierei Imperiului Roman), Costești și Curtea de Argeș.

Noaptea Muzeelor

2.4. Modalitățile de implicare/participare a comunității locale în procesul de valorificare a monumentului

Comunitatea locală participă la evenimentele organizate, respectiv Transalutanus Fest și Noaptea Muzeelor.

2.5. Contribuția la dezvoltarea comunității locale din punct de vedere cultural, social și economic

Descrieți beneficiile pe care comunitatea locală le va avea ca urmare a implementării proiectului din punct de vedere cultural, social și economic.

Prin realizarea investiției se urmărește crearea unei soluții coerente din punct de vedere conceptual, parametric și structural.

Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a castrului roman Jidova are în vedere o serie de intervenții punctuale ce vor consta în structuri menite să sugereze gabaritele.

Proiectul are ca obiective principale:

1. lucrări de restaurare, consolidare și punere în valoare a porții principale de acces în castru – porta praetoria;
2. punerea în valoare și includerea în circuitul de vizitare a „clădirii ofițerilor” și a apartamentului centurionului din baraca aflată în raetentura dextra;
3. intervenții de re consolidare a zonelor restaurate în anii 70 și 80, păstrând cota de nivel până la care au fost ridicate zidurile construcțiilor antice la momentul respectiv;
4. refacerea expoziție permanente a sitului, utilizând instalații de tip VR și alte tehnici multimedia
5. organizarea unui centru științific de studiere a limes-ului transalutan.

Lucrările de restaurare și consolidare a edificiilor din castru, alături de regândirea spațiului expozițional și organizarea unui centru de studiu cu capacitate mică de funcționare, va face din castrul roman de la Jidova un obiectiv de referință pentru România. În plus, acest model: sit, muzeu de sit și centru de cercetare care funcționează împreună se aplică peste tot în Europa și mai puțin în România.